

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ομιλία του Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου της ΔΕΗ Α.Ε.

κ. Εμμανουήλ Μ. Παναγιωτάκη

στην ημερίδα του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου

SOUTHEAST EUROPE ENERGY FORUM

Παρασκευή 7 Σεπτεμβρίου 2018, The MET Hotel, Θεσσαλονίκη

Κυρίες και Κύριοι,

Ο τομέας του ηλεκτρισμού στην Ελλάδα βρίσκεται σε μια παρατεταμένη μεταρρυθμιστική διαδικασία. Δομικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που ξεκίνησαν τα χρόνια των μνημονίων, αλλά συνεχίζονται και θα συνεχιστούν για πολύ και στη μεταμνημονιακή Ελλάδα. Η εναρμόνιση με τις ευρωπαϊκές πολιτικές, που και αυτές εξελίσσονται με γοργούς ρυθμούς, είναι το ζητούμενο.

Η σωστή εφαρμογή των πολιτικών και η επίτευξη των στόχων για την κλιματική αλλαγή είναι το μεγάλο στοίχημα. Όλοι συμφωνούμε και στηρίζουμε τους στόχους της απανθρακοποίησης, της ανάπτυξης των ΑΠΕ, της δραστικής βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας, της περαιτέρω διείσδυσης του ηλεκτρισμού. Λαμβάνοντας υπόψη το πλούσιο ηλιακό και αιολικό δυναμικό της Ελλάδας, αλλά και τις σοβαρές δυνατότητες και για άλλες μορφές ΑΠΕ όπως γεωθερμία και βιομάζα, μπορούμε και πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι μεσομακροπρόθεσμα. Αυτό ενισχύεται

και από τα μεγάλα περιθώρια βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας δεδομένων των χαμηλών επιδόσεων σήμερα.

Η πρόκληση εντοπίζεται στο άμεσο και εγγύς μέλλον, την επόμενη 15ετία, μέχρι να δημιουργηθούν οι τεχνολογικές και οι οικονομικές προϋποθέσεις για πράσινη ενέργεια βάσης, που θα αντικαταστήσει τη θερμική, ιδιαίτερα από τα στερεά καύσιμα. Πρόκειται για μια περίοδο που οι απαιτήσεις για ενέργεια και ισχύ του διασυνδεδεμένου συστήματος –δηλ. ηπειρωτική Ελλάδα και διασυνδεδεμένα νησιά– θα αυξηθούν σημαντικά. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο του ΑΔΜΗΕ, συνεπεία της οικονομικής ανάπτυξης αλλά και των σχεδιαζόμενων διασυνδέσεων νησιών, οι απαιτήσεις σε ενέργεια μεταξύ 2017 και 2028 θα αυξηθούν κατά 21%, δηλ. 11TWH περίπου αύξηση.

Πρόκειται επίσης για μια περίοδο στην οποία η δεσπόζουσα σήμερα επιχείρηση, η ΔΕΗ, υποχρεώνεται να μειώσει το μερίδιό της στην αγορά, προκειμένου να λειτουργήσουν οι κανόνες του ανταγωνισμού. Προφανώς το ζητούμενο εδώ είναι η εμφάνιση και η ανάπτυξη σοβαρών ανταγωνιστών, έγκριτων οίκων, που θα επενδύσουν με μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Το γρήγορο και εύκολο κέρδος είναι ασύμβατο με αυτήν την προοπτική και ανάγκη. Άλλωστε η εμπειρία διδάσκει ότι η επιβολή διοικητικών μέτρων για το άνοιγμα της αγοράς μόνο ως προσωρινή λύση μπορεί να υιοθετηθεί. Τυχόν κατάχρησή τους οδηγεί αναπόφευκτα σε στρεβλώσεις και αποφέρει τα αντίθετα αποτελέσματα.

Θεμελιώδους σημασίας πρόκληση για τη χώρα μας είναι ο έλεγχος του ενεργειακού κόστους. Είναι όρος για την ανάπτυξη, το ξεπέρασμα της κρίσης, τη μείωση της ανεργίας, η αύξηση της συμμετοχής της βιομηχανίας στο ΑΕΠ, από το 9% που είναι σήμερα στο 12% που εξήγγειλε ο Πρωθυπουργός πρόσφατα, έναντι 15% του κοινοτικού μέσου όρου. Αυτό μόνο με συγκράτηση, αν όχι μείωση του ενεργειακού κόστους, μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Προϋπόθεση για αυτό, σε ό,τι αφορά στην παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, είναι η στήριξη της εγχώριας λιγνιτικής παραγωγής, σε συνδυασμό με την πολλαπλότητα των πηγών

προμήθειας Φυσικού Αερίου. Έτσι, αποκτά ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα η έλευση του LNG και από τις ΗΠΑ.

Πέραν αυτών, σημαντικός παράγοντας, με διαρκώς μεγαλύτερη θετική επίπτωση και στη συγκράτηση του ενεργειακού κόστους, είναι η ανάπτυξη ορισμένων μορφών ΑΠΕ, και ειδικότερα αυτών που η χώρα μας έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως τα φωτοβολταϊκά. Αρκεί να αναφερθεί ότι στην πρόσφατη σχετική δημοπρασία της ΡΑΕ, οι τιμές που προσφέρθηκαν ήταν παραπλήσιες με την οριακή τιμή του συστήματος. Και η τάση είναι ως γνωστό για περαιτέρω μείωση σε συνάρτηση με τη συνεχιζόμενη μείωση του κόστους κατασκευής και την πρόοδο της τεχνολογίας.

Στο πλαίσιο αυτό άλλωστε η ΔΕΗ, η εμβληματική εταιρεία ηλεκτρισμού –μέχρι πρόσφατα κατοχυρωμένο κρατικό μονοπώλιο και σήμερα Α.Ε.– ανταγωνιστική, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο, έχει θέσει ως κεντρικό στρατηγικό της στόχο τη ραγδαία ανάπτυξη των ΑΠΕ. Στόχος, ατμομηχανή της ανάπτυξής της ως εταιρεία, όπως τα προηγούμενα χρόνια ήταν η ανέγερση των συμβατικών σταθμών παραγωγής και η κατασκευή των δικτύων μεταφοράς και διανομής, είναι ο 15πλασιασμός του σημερινού της δυναμικού σε ΑΠΕ, που μεταφράζεται σε πλέον των 2GW έως το 2030.

Κυρίες και Κύριοι,

Αν το μίγμα καυσίμου είναι η μια πρόκληση, η ανάπτυξη των υποδομών των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι απλά πρόκληση αλλά αδήριτη ανάγκη.

Είναι όρος

- για την ομαλή λειτουργία της αγοράς
- για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού
- για την ανάπτυξη των ΑΠΕ
- για τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- για την περιφερειακή αγορά των Βαλκανίων

- για την εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών σε ό,τι αφορά την αναβάθμιση της συμμετοχής και του ρόλου των καταναλωτών στη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος
- για τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης
- για τη βελτίωση και εμπλουτισμό των υπηρεσιών προς τους καταναλωτές.

Στον τομέα αυτόν μπορούν και πρέπει να γίνουν πολλά.

Σε ό,τι αφορά στη μεταφορά έχουν προγραμματιστεί η διπλή διασύνδεση της Κρήτης και η ολοκλήρωση της διασύνδεσης των Κυκλάδων με καλώδια 150 KV. Έργα που αναμένεται να ολοκληρωθούν τα επόμενα 5-7 χρόνια. Έτσι θα μειωθούν δραστικά η παραγωγή και η εξάρτηση από το πετρέλαιο και παράλληλα θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την αξιοποίηση του πλούσιου αιολικού δυναμικού των νησιών και των αξιόλογων γεωθερμικών πεδίων.

Οι διασυνδέσεις με τις γειτονικές χώρες, Ιταλία, Βαλκάνια, Τουρκία, παρά την πρόοδο των τελευταίων δύο δεκαετιών χρειάζονται περαιτέρω ενίσχυση. Τα υφιστάμενα 1800MW περίπου, στα οποία τα επόμενα χρόνια θα προστεθούν σύμφωνα με το πρόγραμμα άλλα 400MW προς Βουλγαρία, δεν είναι αρκετά για πλήρη πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά. Αυτό επιτείνεται από τις ανεπαρκείς διασυνδέσεις μεταξύ και των άλλων χωρών της Βαλκανικής και των συνδέσεών τους με το υπόλοιπο Ευρωπαϊκό Σύστημα. Θα λέγαμε ότι δεν είναι αρκετές και για να λειτουργήσει με πληρότητα η περιφερειακή αγορά Βαλκανίων-Ιταλίας, παρέχοντας όλα τα πλεονεκτήματα του ανταγωνισμού όπως έχει καθοριστεί από την Ε.Ε. στην προοπτική της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ενοποίησης.

Άρα χρειάζονται επενδύσεις.

Ωστόσο, η μεγαλύτερη πρόκληση αφορά στα Δίκτυα Διανομής. Την τελευταία 10ετία οι επενδύσεις, χωρίς τις συμμετοχές των καταναλωτών, προσεγγίζουν τα 2 δισ. Αυτές αφορούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία σε έργα επεκτάσεων και ενισχύσεων. Στα έργα τηλεοπτείας και τηλεχειρισμών, ψηφιοποίησης, μετάδοσης δεδομένων, τηλεμέτρησης υπάρχει μεγάλη

υστέρηση. Η κατάσταση αυτή, αποτέλεσμα εσφαλμένων πολιτικών, αδικεί τόσο τις τεχνικές δυνατότητες της ΔΕΗ και του ΔΕΔΔΗΕ, όσο και το αναμφισβήτητα υψηλού επιπέδου επιστημονικό δυναμικό της χώρας. Δυναμικό, που διαπρέπει κατά κανόνα στις προηγμένες χώρες της Ε.Ε. και στις ΗΠΑ.

Εδώ εντοπίζεται η πρόκληση και βέβαια δείχνει πού πρέπει να κατευθυνθούν οι επενδύσεις. Το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής το οποίο ανήκει στη ΔΕΗ μπορεί και πρέπει να κάνει άλματα για τη μετατροπή του σε ευφυές δίκτυο με πρώτες προτεραιότητες τη μαζική εγκατάσταση ψηφιακών, τηλεχειριζόμενων μετρητών, την ψηφιοποίηση και τα συστήματα τηλεποπτείας.

Και βέβαια θα ήταν στρατηγικό λάθος η Ελλάδα να είναι μόνο καταναλωτής, απλά δέκτης αυτών των επενδύσεων. Υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις ανάπτυξης μέρους έστω, αλλά σημαντικού, αυτών των τεχνολογιών και προϊόντων.

Ξεχωριστή θέση σε αυτόν τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό έχουν τα πράσινα-έξυπνα νησιά. Για ένα σημαντικό μέρος των πολυάριθμων νησιών μας οι διασυνδέσεις με το ηπειρωτικό σύστημα θα γίνουν στο απώτερο μέλλον. Η παραγωγή Η.Ε. από πετρέλαιο, η οποία πέραν των περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι πολύ ακριβή, μπορεί και πρέπει να υποκατασταθεί σε σημαντικό βαθμό από ΑΠΕ σε συνδυασμό με συστήματα αποθήκευσης. Σε λίγους μήνες ολοκληρώνεται στην Ικαρία υβριδικός σταθμός, ισχύος 5MW, συνδυασμός αιολικής και υδροηλεκτρικής ενέργειας με αντλησιοταμίευση. Η ΔΕΗ, σε συνεργασία με έγκριτους ξένους οίκους και βέβαια τον ΔΕΔΔΗΕ, προγραμματίζει τη μετατροπή, πιλοτικά, νησιών του Αιγαίου Πελάγους σε έξυπνα-πράσινα: Παραγωγή από ΑΠΕ σε συνδυασμό με αποθήκευση και πλήρη εκσυγχρονισμό του δικτύου με συστήματα τηλεποπτείας και τηλεχειρισμού και βέβαια ψηφιοποίηση.

Εντούτοις, η μετατροπή των νησιών σε πράσινα δεν περιορίζεται μόνο στα μη διασυνδεδεμένα. Είναι μέσα στους στρατηγικούς μας στόχους, στο πλαίσιο της περαιτέρω χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας (electrification), η ανάπτυξη υποδομών και προϋποθέσεων

για εκτεταμένη ηλεκτροκίνηση σε διασυνδεδεμένα νησιά, γεγονός που, πέραν των άλλων, θα επιδράσει ευεργετικά στην τουριστική ανάπτυξη.

Κυρίες και Κύριοι,

Η περιφερειακή αγορά των Βαλκανίων-Ιταλίας είναι υπό διαμόρφωση, στο πλαίσιο της σχετικής πολιτικής της Ε.Ε. Ήδη λειτουργούν οι εγχώριες αγορές, βρισκόμενες σε διάφορα στάδια ωρίμανσης, αλλά με ξεκάθαρη προοπτική την πλήρη απελευθέρωση. Χρηματιστήρια ενέργειας ιδρύονται και πρόκειται σύντομα να λειτουργήσουν.

Οι χώρες της Βαλκανικής, ευρισκόμενες σε διάφορες φάσεις ανάπτυξης, έχουν πολλές δυνατότητες, αντιμετωπίζουν όμως και σημαντικές προκλήσεις. Πρέπει να μειώσουν τη συμμετοχή των στερεών καυσίμων στο ενεργειακό τους μίγμα. Να αναπτύξουν τις ΑΠΕ. Να αξιοποιήσουν σημαντικά αποθέματα υδροδυναμικού. Να αξιοποιήσουν το Φ.Α. Υστερούν και πρέπει να εντείνουν τους ρυθμούς για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Η Ελλάδα είναι η πλέον ανεπτυγμένη χώρα στην περιοχή με τις πλέον ώριμες αγορές σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας. Μπορεί και πρέπει να παίξει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση και στη αποδοτική λειτουργία της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, και η ΔΕΗ, που εργάζεται μεθοδικά για τη διεθνοποίηση της δράσης της, φιλοδοξεί να καταστεί ηγέτης στην περιφερειακή αγορά. Και βέβαια αναζητεί συνεργάτες και επιχειρηματικούς εταίρους. Κρίνουμε πολύ σημαντική και χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία της Αμερικανικής Ένωσης Ενέργειας (USEA) σε συνεργασία με την Υπηρεσία των ΗΠΑ για τη Διεθνή Ανάπτυξη (USAID) για την ανάπτυξη περιφερειακής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς γειτονικών μας χωρών. Και βέβαια δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε με τη ρήση του εκπροσώπου της USEA στις 7 Ιουνίου στην Αθήνα ότι «Η διακρατική συνεργασία προάγει τη διαφάνεια και την άσκηση μιας διπλωματίας που ευνοεί την ευημερία και την αρμονία, σε μια περιοχή που έχει βιώσει δεκαετίες πολέμων, οικονομικής αβεβαιότητας και περιορισμένη πρόσβαση στην ενέργεια».

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι προφανείς οι προκλήσεις αλλά και οι επενδυτικές ανάγκες και δυνατότητες επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και στις γειτονικές χώρες.

Η ΔΕΗ, της οποίας έχω τη μεγάλη τιμή και ευθύνη να είμαι Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, είναι διατεθειμένη και εργάζεται συστηματικά για να αναπτύξει την επιχειρηματική της δραστηριότητα σε όλες τις περιοχές που σχετίζονται με την ενέργεια. Να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της τεχνολογίας, να καινοτομήσει.

Στο πλαίσιο αυτό αναζητά επιχειρηματικούς εταίρους και από τις ΗΠΑ. Η πρόσφατα συναφθείσα συνεργασία της με τη GE είναι ένα απτό δείγμα.

Ελπίζω η 83η ΔΕΘ, με τιμώμενη χώρα τις ΗΠΑ, και εκδηλώσεις όπως η σημερινή, να συμβάλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη αυτών των συνεργασιών.

Κλείνοντας, θα ήθελα να συγχαρώ το Ελληνοαμερικανικό Επιμελητήριο για τη διοργάνωση αυτής της ημερίδας και να το ευχαριστήσω θερμά για την ευκαιρία που μου έδωσε να εκθέσω τις σκέψεις μου.

Ευχαριστώ.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ